

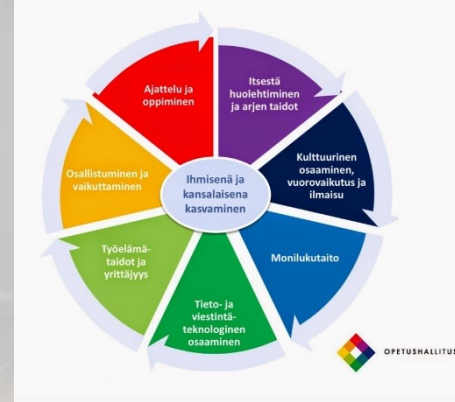
- OPS 2016 -

**Osallistava opetus ja
oppilaan ajattelun
kehittäminen**

Markus Leppiniemi 2016

2016 OPS:n ydin

- **Oppimiskäsitys:** oppilaan ajattelun kehittäminen ja oppimisprosessit keskiössä (ei sisältö), monipuoliset työtavat (yhdessä oppiminen ja oppilaan aktiivinen rooli, myös oppimisen suunnittelussa ja arvioinnissa)
- **Laaja-alainen osaaminen:** läsnä kaikessa = toiminnan "iso kuva"
- **Ilmiöpohjaisuus:** laajemmat kokonaisuudet / syy-seuraussuhteet, monialaisuus (rakenteita kehitettävä tukemaan)
- **Oppimista edistävä arviointi:** monipuolinen ja kannustava jatkuva palaute

Lähtökohdat luokassa

- Ilmapiiri kannustava ja myönteinen
  - Toisten kunnioittaminen ja arvostaminen näkyvää ja tiedostettua
  - Aktiivinen osallistuminen tärkeää, ei vapaaehtoista
  - Oppilaiden keskinäinen vuorovaikutus toimii
- >>> Vaatii opettajalta **tavoitteellista** toimintaa

Oppisisällöt

- Oppisisällöt ovat oppimisprosessin materiaalia – eivät itseisarvo
- Tieto sinällään ei aina ole arvokasta, vaan tiedon käsittelyyn liittyvä oppilaan oma **prosessi**
- Välineet ovat tärkeitä – kieli on ajattelun perusta
- Vähemmän, mutta laadukkaammin

Prosessikeskeisyys

- Yhteistoiminnallisuus tärkeää (ajatusten jakaminen)
- Laadukkaita työtapoja: keskustelu, väittely, arviointi, vertailu, analysointi, kokeilu, tutkiminen...
- Havainnot, kokemukset -> pohdinta -> johtopäätökset, oivallukset
- Syy-seuraussuhteiden hahmottaminen
- Kokonaisuuksien hahmottaminen, ilmiökeskeisyys
- Ymmärtäminen, muistaminen

Oppilaan prosessi

- Oppimisen lähtökohtana ovat omakohtaiset kokemukset ja havainnot, aistit, tunteet
  - Pohtii ja julkaisee ajatteluaan
  - Jäsentää jo olemassa olevaa tietoa
  - Tekee johtopäätelmät ja oivallukset
- >>> Opiskelun mielekkyys ja merkityksellisyys syntyy **omakohtaisuudesta**

Oppilaan prosessin ohjaaminen

- Viritys: kuva, kaavio, ilmiö, kokemus, tunne (tietoteksti yleensä huono)
- Perustelujen vaatiminen
- Kysymyksillä ohjaaminen, laadulliset ja avoimet kysymykset
- Täydentävät kysymykset, provokaatiot, ristiriidat, oleellisten kommenttien esiin nostaminen
- Ei ajatella lasten puolesta, ei täydennetä lasten vastauksia, ei ymmärretä liian helposti

Opettajan prosessi

- Oma päteminen ja selittäminen vähemmälle – pääroolissa ovat oppilaat
- Oma ymmärrys opiskeltavasta kokonaisuudesta oltava vahva >>> osattava luontevasti johtaa oppilaat relevanttien ongelmien äärelle
- **Kuuntelemisen ja reagoimisen taito**
- OPS:n tunteminen kokonaisuutena

Kline 1999: TIME TO THINK

- **Huomio oppilaat:** kuuntele oikeasti, ole kiinnostunut
- **Kysy laadukkaasti:** älä arvota, rajaa, oletta tai arvaa
- **Huomioi kaikki:** aktivoi hiljaisia
- **Arvosta:** älä täydennä, selitä tai toista
- **Kiireettömyys:** anna aikaa ajattelulle
- **Kannusta:** rohkaise, palkitse, tee tärkeäksi
- **Tunteet:** oma tunne / kokemus on todellinen ja tärkeä
- **Tieto:** olemassa olevan jäsenitys usein riittää
- **Fyysinen ympäristö:** rakenne / muoto tukee prosessia
- **Erilaisuus:** hyväksy ja hyödynnä

Kline, Nancy. 1999. Time to think. Listening to ignite human mind. Lontoo: Ward Lock.

VI-, PRONSSI- JA RAUTAKAUSI POHJOLASSA

Astuvansalmen kallio-
maalaukset noin 3000 eaa.

POHJOLASSA elettiin kivi-, pronssi- ja rautakautta myöhemmin kuin muualla maailmassa. Jääkauden aikana Pohjolassa ei vielä ollut asukkaita. Vasta kun jää oli väistynyt, ensimmäiset asukkaat muuttivat Pohjolaan. Uudet keksinnöt, kuten pronssi, kulkeutuivat syrjäiseen Pohjolaan vasta kauan sen jälkeen, kun niitä oli alettu käyttää muualla.

Euran hiidenkiuas

viikinkiretkien aika